

Drie interessante vondsten van landslakken in West-Terschelling

Henk K. Mienis

Three interesting finds of terrestrial gastropods in West-Terschelling. - Interesting finds of one terrestrial slug *Limacus flavus* and two land snails: *Arianta arbustorum* and *Cepaea nemoralis* forma *hyalozonata* are briefly described from three localities on West-Terschelling, on the island Terschelling, province Friesland, the Netherlands.

Tijdens mijn bezoek aan Terschelling in het afgelopen najaar (18 september – 2 oktober 2010) heb ik zoals gewoonlijk weer op diverse plaatsen uitgekeken naar land- en zoetwater mollusken. Dit heeft onder andere op West-Terschelling drie vondsten opgeleverd van minder algemene landslakken op Terschelling. Alle drie de vondsten worden hier in het kort beschreven.

De Gele aardslak *Limacus flavus* nabij de Westerkerk

Op 20 september trof ik tussen de bosjes aan de noordzijde van de Westerkerk (Amersfoort coördinaten 143535/596902) een groot volwassen, maar heel licht gekleurd exemplaar van de Gele aardslak aan. Deze *Limacus flavus* zat aan de onderzijde van een groot stuk karton. Twee jaar geleden op 23 september 2008 had ik daar reeds een minuskuul juveniel exemplaar aangetroffen onder een verrotte plank (Mienis, 2010a).

Deze invasieve naaktslak is van vier vindplaatsen op Terschelling bekend (Mienis, 2004 & 2010a), maar nergens komt zij heel algemeen voor. De vindplaats aan de noordzijde van de Westerkerk moet echter als verloren beschouwd worden, want op 2 oktober 2010 waren de bomen en het struikgewas verdwenen en was de tuin met het aangrenzende straatje en het parkeerterrein gelijkge maakt en geheel bestraat.

De Heesterslak *Arianta arbustorum* langs de Dellewal

Op 29 september werd op de Dellewal naast een bank tegenover de passanten-haven (Amersfoort coördinaten 144078/597727) een vers vertrapte Heesterslak gevonden. Op 1 oktober 2006 had ik *Arianta arbustorum* onder gelijke omstandigheden reeds aangetroffen bij een andere bank iets meer naar het westen (Mienis, 2007). Waarschijnlijk komt deze voor Terschelling zeer zeldzame soort voor in de heel dichte duinroos-vegetatie, die zich op de helling achter de banken bevindt. Deze vegetatie kan men onmogelijk op slakken onderzoeken, maar langs de rand er van komen diverse andere voor Terschelling exotische soorten voor zoals de Grofgeribde grasslak *Candidula intersepta*, de Grote karthuiserslak *Monacha cantiana*, de Gewone tuinslak *Cepaea nemoralis* en de Segrijnslak *Cornu aspersum*. Nog iets meer naar het noorden op meer open plaatsen heb ik in het verleden ook de Bolle duinslak *Cermeuella virgata* aangetroffen (Mienis, 2006).

Een Gewone tuinslak *Cepaea nemoralis* met doorzichtige bandjes op het Seinpaalduin

Bij een bezoek aan West-Terschelling laat ik zelden het Seinpaalduin of zijn helling naar de Duinweg links liggen. Immers daar bevindt zich de klassieke vindplaats van de Gewone tuinslak op Terschelling. Tot zo'n 30 jaar geleden kwam deze heel algemene Nederlandse soort op Terschelling bijna alleen maar in West voor. Nu is de situatie geheel veranderd en komt zij over een groot deel van het eiland voor en niet alleen in de bebouwde omgeving. Op 2 oktober 2009 vond ik tot mijn verrassing een geel gekleurd exemplaar met hyaliene banden en een witte lip op een muurtje dat

de afscheiding vormde tussen de helling van het Seinpaalduin en de Duinweg. Dit exemplaar behorende tot *Cepaea nemoralis* forma *hyalozonata* is onlangs afgebeeld geworden in het tijdschrift van de Natuurvereniging Terschelling "Rinkelbollen" (Mienis, 2010b).

Op 20 oktober 2010 hebben wij een korte lunchpauze gehouden op een bankje boven op het Seinpaalduin (Amersfoort coördinaten 143298/596914). Onder het eten had ik mijn dochter en zwager over mijn betrekkelijk zeldzame vondst verteld van een jaar geleden, toen zij uitriep: "Misschien bedoel je zo'n exemplaar?" En warempel in haar hand hield ze het evenbeeld van mijn exemplaar uit 2009: een geel exemplaar met hyaliene banden en een monddoening voorzien van een witte lip!

Geraadpleegde literatuur

- MIENIS, H.K. (2004): Vreemdelingen onder de landslakken van Terschelling. Deel 8: Vondsten van de Gele aardslak. – Rinkelbollen, 2004 (3): 1-5.
- MIENIS, H.K. (2006): Vreemdelingen onder de landslakken van Terschelling. Deel 11: De Bolle duinslak in West Terschelling. – Rinkelbollen, 2006 (3): 7-10.
- MIENIS, H.K. (2007): Vreemdelingen onder de landslakken van Terschelling. Deel 13: Een eerste vondst van de Heesterslak. – Rinkelbollen, 2007 (3): 2-5.
- MIENIS, H.K. (2010a): De Gele aardslak *Limacus flavus* herontdekt in West-Terschelling. – Spirula, 372: 22-23.
- MIENIS, H.K. (2010b): Een zeldzame kleurafwijking van een Gewone tuinslak in West-Terschelling. – Rinkelbollen, 2010 (2): 6-9.

Adres van de schrijver:

National Collections of Natural History, Dept. Zoology,
Tel Aviv University, IL-69978 Tel Aviv.
& National Natural History Collections, Berman Building,
Hebrew University, IL-91904 Jerusalem, Israel.
Email: mienis@netzer.org.il

Bram van der Bijl

Burg. van Bruggenstraat 41
NL-1165 NV Halfweg
the Netherlands

Tel.: (+31)(0)20.4977772
e-mail: anvdbijl@xs4all.nl

website: <http://www.xs4all.nl/~anvdbijl/lijst.html>

Free catalogue - 1000th reprints, magazines and
books about recent and fossil molluscs

List of missing items welcome - moderate prices
Xerox-copy service -postal affairs

See also:

<http://grimwade.biochem.unimelb.edu/~bgl/cat2mala.htm>